

La lliga de futbol anglesa ingressa 2,5 bilions d'euros en una temporada. El Barça n'ingressa uns 290 milions, i un jugador de la lliga espanyola rep de mitjana 4,5 milions d'euros l'any. Amb aquestes xifres, potser no és estrany que el 80% dels clubs espanyols tinguin dèficit. Les requalificacions, la venda de jugadors i els drets televisius salven els comptes de molts.

Màrqueting, televisió, sòl i cops de pilota

El mateix dia que es jugava la semifinal de la Lliga de Campions a Old Trafford entre el Manchester i el FC Barcelona, el 29 d'abril, la web de la companyia de baix cost Clickair ofería vols des de la capital catalana a Moscou, seu de la final de la màxima competició europea, per 877 euros. Després de l'eliminació dels blau-grana, l'endemà a les 9 del matí, el mateix vol, amb sortida el 20 de maig i tornada el 24 de maig, costava 538 euros. Al migdia, el preu del vol ja havia baixat a 475 euros. Dimarts 13 de maig, el preu ja era de 357 euros. La derrota del Barça va aixafar la guitarra a la companyia aèria, que de segur que hauria fet l'agost si els homes de Rijkard haguessin marcat un sol gol. I, al darrere d'aquesta companyia, també van lamentar la derrota del Barça els patrocinadors esportius, que potser haurien venut més samarretes amb un equip campió d'Europa; algunes altres empreses que haurien fet negoci muntant una expedició a Moscou per a la final del 21 de maig; els bars de la Rambla de Barcelona, que la nit del 29 d'abril haurien fet ple venent begudes als seguidors, i un llarg etcètera.

Tothom hi suca. El món del futbol impregna molts sectors econòmics que van molt més enllà de la recaptació de taquilla d'un partit o dels fitxatges

entre clubs. El màrqueting, el turisme, el tèxtil i sobretot els mitjans de comunicació en són grans beneficiaris. Les xifres són descomunals. Segons un estudi de la Lliga de Futbol Professional, el 2003 l'impacte total del futbol professional en l'economia espanyola va arribar a l'1,7% del PIB, és a dir, uns 8.000 milions d'euros, i va donar feina de forma directa o indirecta a 66.000 persones. El 10% dels diners generats pel futbol espanyol va anar a parar a la caixa de l'estat per la via impositiva. Va recaptar 821 milions d'euros procedents de la tributació per IVA, impost de societats, IRPF i Seguretat Social, a més dels ingressos destinats a l'administració que li pertocuen de la recaptació de les travesses.

Ara bé, qui més negoci fa amb aquest esport és el club i els seus jugadors. Per saber quant val un club de futbol cal tenir en compte variables com la població, l'assistència als estadis, la qualitat de la plantilla, els resultats esportius, els ingressos provinents de la venda d'entrades, drets televisius, publicitat i inversions realitzades pel club, entre més (vegeu gràfic d'ingressos dels principals clubs europeus). Així, la temporada 2006-2007, el Reial Madrid va ser el club europeu amb més ingressos, 351 milions d'euros, amb un clar domini del màrqueting com a principal font de recaptació. El

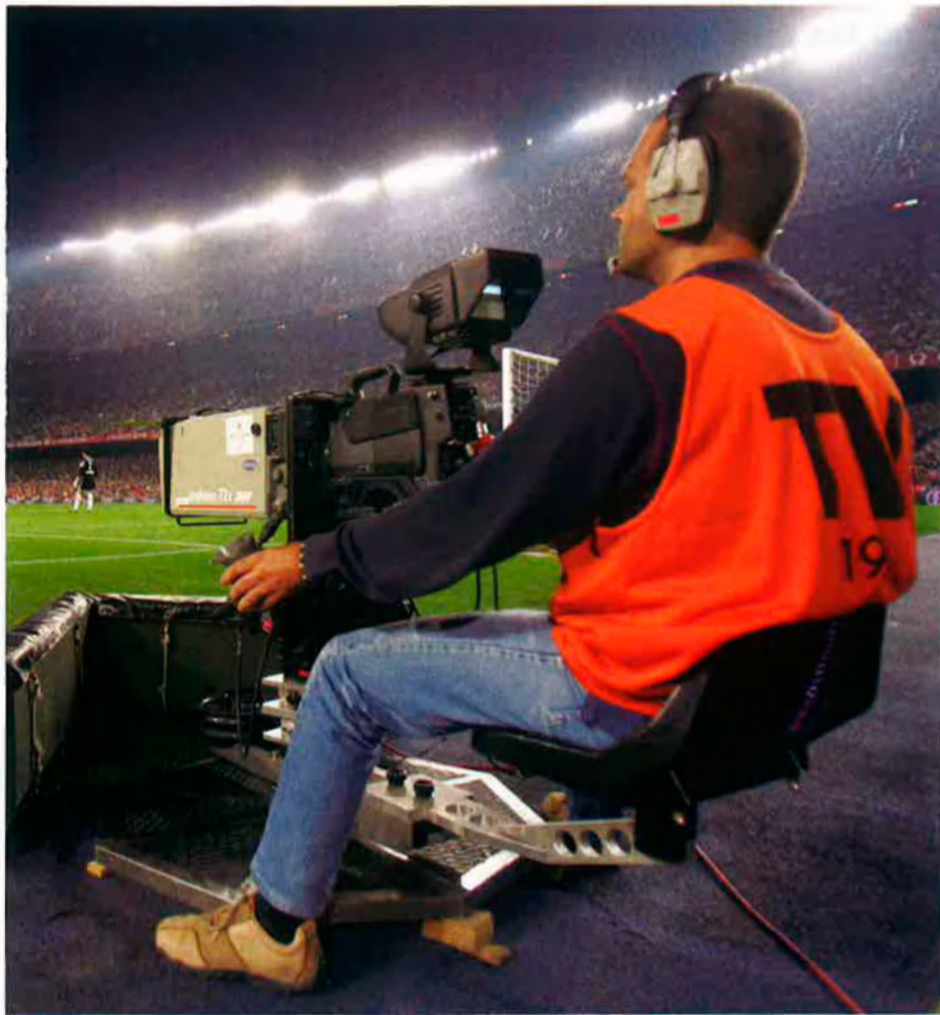

Els ingressos pels drets de retransmissions esportives engreixen els comptes dels clubs esportius, i en alguns casos fins i tot representen més ingressos que els provinents del màrqueting a tot el món i de la recaptació de la taquilla de l'estadi. En aquest context s'entén la guerra del futbol entre les televisions privades.

Barça en va ingressar 290 i, en aquest cas, els drets televisius van fer l'aportació més gran a la caixa del club, amb 106 milions d'euros.

Els partits perduts es paguen cars. Pel que fa a la recaptació per entrades a l'estadi, els blau-grana van fer una caixa de 88 milions d'euros, 6 milions més que el Reial Madrid. La taquilla és, en general, la segona o tercera font d'ingressos de qualsevol club. Si es calcula per a la vintena de clubs de futbol espanyols una mitjana de 60.000 espectadors per partit, amb entrades a preu mitjà de 30 euros, sense comptar els abonats, cada jornada significa uns ingressos d'1.800.000 euros. Si es juguen 20 partits a casa, la comptabilitat es dispara a 36.000.000 euros en tota la temporada, pel cap baix.

A l'altre costat de la balança hi ha les derrotes. El FC Barcelona arrossega sequera de títols des de fa un parell

d'anys, però aquesta circumstància esportiva, segons el club, no implicarà un greu perjudici econòmic. De fet, els ingressos del club han crescut força les darreres temporades. Segons fonts del club, la part esportiva i l'econòmica són molt delimitades, i unes hores baixes no afecten la comptabilitat de l'entitat esportiva, que, a diferència de la gran majoria de clubs europeus, no és una societat anònima, sinó que és propietat dels seus socis. Però l'impacte econòmic d'una derrota sovint va molt més enllà del disgust d'un dia. En el cas de la selecció anglesa de futbol, per exemple, l'eliminació de l'Eurocopa va provocar un autèntic desastre econòmic. L'endemà del fracàs esportiu, les cotitzacions a la borsa dels seus patrocinadors se'n van ressentir. Umbro va registrar una caiguda del 3,7%, i algunes empreses detallistes, com Sport Direct, van caure d'un 15%. Les pèrdues per a l'economia anglesa van voltar els 2 milions de lliures,

comptabilitzant-hi les pèrdues de bars, cases d'apostes i també la caiguda de la productivitat dels treballadors a causa del desànim per la derrota. Almenys això assegura un estudi elaborat per una universitat britànica.

Els fitxatges desorbitats. Aproximadament el 75% del pressupost

Els darrers cinc anys, una desena de clubs espanyols han fet requalificacions, que els han aportat 1.000 milions d'euros

d'un club de primera divisió es destina al sou dels jugadors. Els clubs arriben a pagar quantitats astronòmiques per fitxar un crac, i en recuperen una part quan traspassen o cedeixen jugadors a uns altres clubs. Un dels fitxatges més recordats pel preu és el de Zinedine Zidane, que encapçala la llista de jugadors més cars. El Reial Madrid va pagar a la Juventus 75,1 milions d'euros el 2001 per aquest jugador francès, i un any abans ja havia pagat al FC Barcelona 61,7 milions pel portuguès Luis Figo.

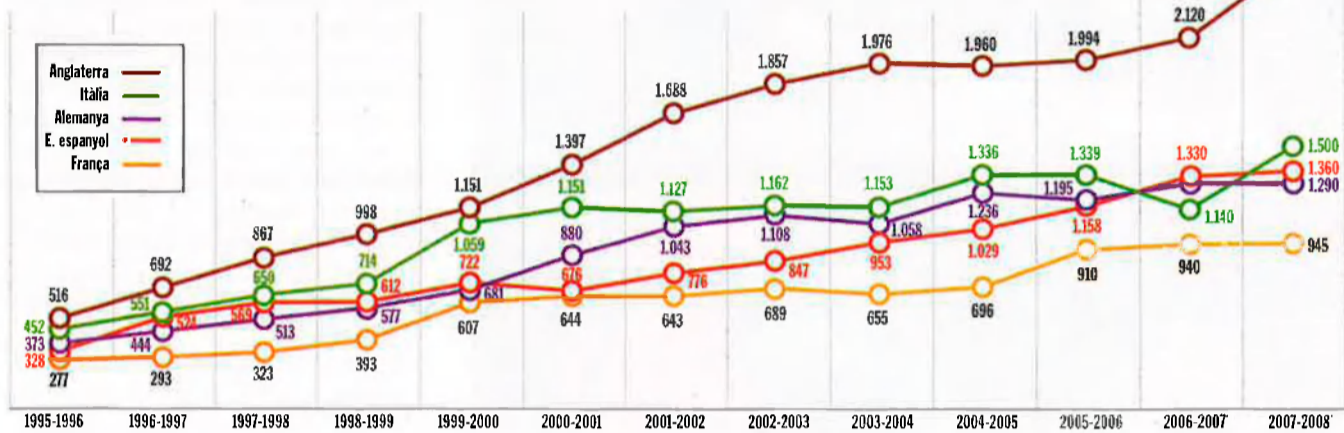
El Barça va fitxar Ronaldo del PSV a començament de la temporada 1996-1997 per 12 milions d'euros. Un any més tard el va vendre per 24. Va fer-hi un bon negoci. Però ara, amb una altra estrella, hi pot acabar perdent molts milions. Ronaldinho va arribar al Barça la temporada 2003-2004 per 27 milions d'euros i 3 milions més de variables. Cinc anys després, el Barça l'haurà de vendre al Milan per uns 10 milions d'euros menys del que li va costar, tot i tenir una clàusula de rescissió de 125 milions d'euros. Ara bé, aquesta xifra s'ha de matisar molt, perquè el club blau-grana ha tingut un gran volum d'ingressos gràcies al marxandatge i la publicitat de grans marques esportives i d'alimentació vinculada al crac brasiler.

És un bon negoci o no? Julià Garcia Candau, escriptor i periodista esportiu, matisa el convenciment que mostrava Josep Samitier quan assegurava que el futbol no era un negoci, perquè si ho fos, seria a les mans dels bancs: "En realitat, el futbol sí que és a les mans dels bancs, que en són creditors. Quan parlem d'esport i economia, per força hem de parlar dels deutes. L'economia dels grans clubs ha estat històricament endeutada, i el Reial Madrid, el Barça, l'Espanyol, el València i tants més han recorregut o recorren a les requalificacions dels estadis per arreplegar diners. El negoci de l'esport és deficitari", sentència aquest periodista.

De fet, els darrers cinc anys, una desena de clubs de primera divisió i de segona han ingressat més de 1.000 milions d'euros només amb canvis d'ús del sòl. El Madrid va obtenir 501 milions de benefici amb la venda

Creixement dels ingressos de les cinc grans lligues europees

En milions d'euros

* Dades provisionals.

Font: FC Barcelona

de la Ciudad Deportiva i la construcció de quatre gratacels als camps d'entrenament va ser possible perquè l'Ajuntament de Madrid va multiplicar per cinc l'edificabilitat de la zona. El Sevilla, el Betis i el Llevant també han dut a terme operacions immobiliàries per poder continuar fixant jugadors. El València aconseguirà més de 180 milions d'euros de beneficis amb la construcció d'un nou estadi, que estarà enllestit l'any vinent. Zones d'oci, un hotel i pisos al centre de la ciutat converteixen aquesta operació en una excel·lent font d'ingressos per al club, amb el vist-i-plau de l'Ajuntament de València.

El fet cert és que el futbol dona molts diners a tothom qui en remena algun fil de la gestió. Avui dia, els equips de futbol cerquen l'èxit esportiu, però per damunt de tot el benefici econòmic. Per fer del futbol un bon negoci, hi ha diverses fórmules empresarials, des de societats anònimes fins a societats mercantils, que fan de gestores, passant pel cas excepcional del Barça, que es defineix com una "empresa pública que treballa per als seus socis i que competeix en un mercat global amb empreses privades", segons el vice-president econòmic del club, Ferran Soriano. Pel que fa al Reial Club Deportivo Espanyol, des que fou fundat, el 28 d'octubre de 1900, va ser una associació privada, fins que el 1992 va modificar els estatuts i va adoptar la forma jurídica de societat anònima esportiva. El club presidit per Daniel Sánchez Llibre té un capital

social de 16.861.094,02 euros, dividit en 280.545 accions.

L'excepció espanyola. El futbol com a negoci empresarial d'èxit funciona arreu de manera prou solvent. Però a l'estat espanyol molt pocs poden vantar-se de tenir els comptes sanejats. Si bé la lliga espanyola és la tercera amb més ingressos d'Europa, només darrere la *premier* anglesa i el *calcio* italià, molts inversors que buscaven una alta rendibilitat en el futbol espanyol s'hi han enganxat els dits. Un informe de Football & Sport Consulting, una empresa especialitza-

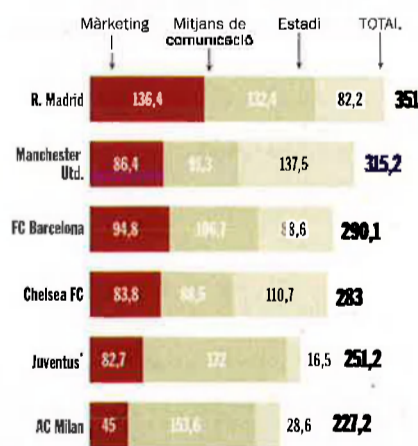
da en l'assessorament a clubs de futbol i societats anònimes esportives (SAD), adverteix que "el 80% dels clubs espanyols tenen números vermells".

L'informe destaca que si els ingressos dels clubs han crescut un 24% anual de mitjana, els costos laborals han pujat d'un 32%. Dit d'una altra manera, de cada 100 euros que recapta el club, 60 van destinats a despeses de personal (equip tècnic, jugadors, càrrecs, etc.). Amb aquest panorama, la consultora considera "imprescindible" de modificar el sistema retributiu als jugadors, que en els primers equips de la lliga perceben un sou mitjà de 4,5 milions d'euros. Football & Sport recorda que el futbol només obté comptes amb resultats positius a través d'operacions extraordinàries, com ara les vendes, traspessos i cessions de jugadors.

Sigui un negoci rodó o catastròfic, actualment el futbol es mou en unes xifres espectaculars: 240 milions de jugadors en els 1,5 milions d'equips afiliats directament o indirectament a la FIFA converteixen l'esport rei en l'economia número 17 del món, amb un PIB de 500.000 milions de dòlars. La xifra només la superen 25 països de tot el món. En alguns altres casos, mai no s'hi aproximaran ni de bon tros. L'Equador té un PIB 14 vegades inferior al negoci del futbol, i l'Argentina, 2,5 vegades inferior, encara que els millors cracs d'aquell país fitxen per clubs europeus i són part del negoci.

D'on provenen els ingressos dels clubs?

Dades de la temporada 2006-2007. Milions d'euros.

* Dades de la temporada 2005-2006.

Font: FC Barcelona

Gemma Aguilera